

Іванова Руслана Володимирівна,
здобувач ступеня вищої освіти магістра
Національної академії внутрішніх справ

УЧАСТЬ ІНСПЕКТОРА-КРИМІНАЛІСТА В ОГЛЯДІ МІСЦЯ ПОДІЇ

На сьогодні в слідчого є широкі можливості із залучення спеціалістів різноманітних галузей знань під час огляду місця події. Їх участь регламентовано в КПК України, законах України та інших нормативно-правових актах.

Відповідно до Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 3 листопада 2015 року № 1343, експертна служба МВС є системою державних спеціалізованих установ судової експертизи, діяльність якої спрямовує та координує Міністерство внутрішніх справ України. Експертна служба безпосередньо підпорядковується Міністру внутрішніх справ України [1].

Експертна служба МВС складається з Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (далі ДНДЕКЦ) та територіальних підрозділів-науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів. Основними завданнями Експертної служби МВС є здійснення судово-експертної діяльності, забезпечення залучення працівників Експертної служби МВС до досудового розслідування та судового розгляду та деякі інші. Працівники Експертної служби МВС (спеціалізована пересувна лабораторія Експертної служби МВС) залучаються як спеціалісти для участі в провадженні огляду місця події, за письмовим (як виняток за усним з подальшим оформленням у письмовій формі) клопотанням керівника органу досудового розслідування.

З метою забезпечення дотримання вимог Кримінального процесуального кодексу України щодо проведення оглядів місць подій наказом МВС України від 19.08.2015 р. № 993 у структурі слідчих відділів (відділень) поліції передбачено створення секторів техніко-криміналістичного забезпечення слідчих (розшукових) дій. Для забезпечення техніко-криміналістичного супроводження досудового розслідування злочинів, зокрема під час виїзду слідчо-оперативної групи на місце злочину, введено посади поліцейських: начальника сектору (для відділу), старшого інспектора-криміналіста, інспектора-криміналіста, техника-криміналіста. Більш детально зупинимося на діяльності інспектора-криміналіста.

Інспектор-криміналіст (технік-криміналіст) – особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і як спеціаліст бере участь у проведенні слідчих (розшукових) дій та надає практичну допомогу слідчим в організації їх проведення [2].

Інспектори-криміналісти у своїй діяльності безпосередньо підпорядковуються та підзвітні начальникові органу досудового розслідування. Зобов'язані виконувати усні та письмові доручення начальника відповідного органу досудового розслідування, його заступників, слідчих у встановлені строки та у визначеному законодавством порядку. Також залучаються для участі у складі слідчо-оперативної групи для проведення огляду місця події за рішенням керівника слідчого підрозділу. Інспектори-криміналісти, які залучені до участі у проведенні ОМП, повинні мати при собі комплект необхідних технічних засобів, призначених для фіксації обстановки на місці події, виявлення, фіксації, вилучення та упакування слідової та іншої криміналістично значущої інформації [3].

Під час огляду місця події за дорученням слідчого проводиться вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, виготовляються відбитки та зліпки наявних слідів, за необхідності складаються плани і схеми, виготовляються графічні зображення оглянутого місця події чи окремих речей.

В ході ОМП інспектор-криміналіст надає допомогу щодо опису специфічних ознак (вид та кількість виявлених слідів, їх локалізація, способи виявлення та фіксації) [4].

У ході огляду місця події технік-криміналіст може проводити експрес-аналіз за зовнішніми характеристиками вилучених об'єктів, а також відповідає за повноту відображених даних у протоколі огляду.

Реалії сьогодення засвідчують, що інспектор-криміналіст (посада, яку обіймає поліцейський, виконуючи функції спеціаліста), що брав участь в огляді місця події (проведенні іншої слідчої (розшукової) дії), не має права проводити експертизу щодо тих об'єктів, які він зібрав. Адже, відповідно до ч. 3 ст. 13 Закону України «Про Національну поліцію», до системи поліції не належать підрозділи та служби, які можуть проводити експертні дослідження [5].

Отже, інспектор-криміналіст – це працівник органу досудового розслідування поліції, якого залучають як спеціаліста для участі в проведенні огляду місця події. Його залучення є необхідним для визначення меж огляду, найбільш ефективних методів огляду, використання додаткових способів фіксації (фото, відео, схеми тощо),

вивчення місць ймовірного залишення слідів злочинця та злочину, вилучення об'єктів, слідів, обрання їх правильної упаковки для збереження, а також для встановлення обставин скоєння злочину. Нині інспектори-криміналісти тісно співпрацюють зі слідчими.

На сьогодні діяльність інспектора-криміналіста в кримінальному процесі нормативно не визначена, що схиляє до обговорення в наукових колах проблеми його правового статусу.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 3 листоп. 2015 р. № 1343. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15>.

2. Про затвердження інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби МВС України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події : наказ МНС України від 3 листоп. 2015 р. № 1339.

3. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 6 лип. 2017 р. № 570.

4. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 7 лип. 2017 р. № 575.

5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.